

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

DOM
2017-11-15
Stockholm

Mål nr
F 3966-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-04-03 i mål nr F 3063-16,
se bilaga A

KLAGANDE

Lantmäteriet
801 82 Gävle

MOTPARTER

1. P T

2. J T

3. K T

4. M T

5. S T

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader avseende X i Söderhamns kommun

Dok.Id 1373203

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Lantmäteriets beslut den 16 november 2016 om debitering av förrättningskostnader (faktura nr 80688088, 80688089, 80688090, 80688091 och 80688092).

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäteriet har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens dom och fastställa Lantmäteriets debiteringsbeslut.

P T, J T, K T, M T och **S T** har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet men har inte kommit in med något yttrande.

UTVECKLAN AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmäteriet har anfört i huvudsak följande.

Mark- och miljödomstolen har beslutat att den sammanlagda förrättningskostnaden i ärendet ska minskas med 1 718,75 kronor. Som skäl härför anges att den tidföring av resursen "LINASP" om 1,25 timmar under moment beredning bedöms vara påförd i fel ärende eller annars utgör dubbelarbete som inte är försvarbart att tidföra.

Lantmäteriet motsätter sig denna bedömning. Det arbetsmoment som tidförts av resursen "LINASP" utgörs av så kallade förstadagsåtgärder. Momenten som utförs är dels klassificering, vilket kan sägas vara dels en gradering av ärendets svårighetsgrad, dels kontroll av behörighet hos sökanden och eventuellt behov av komplettering.

Åtgärden har lett till att följande notering gjorts i fältet "anteckningar" i ärendehanteringssystemet Trossen: *Klass 3-. Upphävande av servitut, medgivande från och underrättelse till förmånsfastigheten saknas. Avstyckningsplan gäller, prövning krävs. Ansökan OK.* Handläggningen har således inte påförts i fel ärende och utgör inte heller dubbelarbete. Rutinerna om förstadagsåtgärder syftar till att i ett tidigt skede fånga upp och åtgärda brister i ansökan. På så sätt kan ärendet, sedan det fördelats på en ansvarig lantmätare, avslutas snabbare utan tidsfördröjande kommunikering.

Lantmäteriet har haft rätt att ta betalt för den beredning som förstadagsåtgärderna utgör. Åtgärderna har varit nödvändiga för en korrekt handläggning av ärendet.

Handläggning och debitering har skett på ett korrekt sätt och de skäl för nedsättning av fakturorna som mark- och miljödomstolens beslut hänvisar till är felaktiga.

Lantmäteriet har som skriftlig bevisning gett in dagboksblad, utdrag ur anteckningar i ärendet, tidkort samt beslut om och rutiner för förstadagsåtgärder.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Avgifterna för lantmäteriförrättningar är författningsstyrda och Lantmäteriet ska debitera förrättningskostnader efter principen om full kostnadstäckning. Enligt 4 § förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar beräknas avgiften efter den tid som behövs för handläggning av förrättningen och införande i fastighetsregistret, inklusive manuellt förd registerkarta, samt kostnaderna för handläggningen.

Den aktuella förrättningen som gällde borttagande av ett officialservitut på fastigheten X i Söderhamns kommun ställdes in efter att sökandena återkallat sin ansökan. Av fakturorna och det tidkort som Lantmäteriet gav in i mark- och miljödomstolen framgår att Lantmäteriet har tagit betalt för sammanlagt 4,7 timmars arbete. Av den nedlagda tiden avser 3,7 timmar beredning av ärendet. Resterande tid har lagts ned på kontakter med sakägarna och upprättande av protokoll. I tidkortet anges att resursen "LINASP" har utfört 1,25 timmars arbete i ärendet under momentet beredning.

Lantmäteriet har i Mark- och miljööverdomstolen anfört att de åtgärder som utförts av resursen "LINASP" utgör s.k. förstadagsåtgärder som utförs innan förrättningen tilldelas en ansvarig lantmätare. Enligt Lantmäteriet och de ingivna rutinerna innefattar dessa åtgärder bl.a. inledande kontroller av ansökan och behörigheten hos den sökande.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att även om uppgifterna om de s.k. förstadagsåtgärderna lämpligen borde ha lämnats redan i mark- och miljödomstolen finns det inget som hindrar att de förs in i målet först här.

Mot bakgrund av Lantmäteriets redogörelse för de tidförda arbetsmomenten i det aktuella ärendet samt rutinerna om förstadagsåtgärder som har getts in i Mark- och

miljööverdomstolen finner domstolen inte skäl att ifrågasätta att den tid som angetts i tidkortet faktiskt har lagts ned i ärendet. Mark- och miljööverdomstolen finner inte heller skäl att ifrågasätta att den tid som Lantmäteriet har nedlagt i ärendet har varit berättigad. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och Lantmäteriets beslut om debitering stå fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Gösta Ihrfelt, tekniska rådet Jan Gustafsson samt hovrättsrådet Ulf Wickström, referent.

Föredragande har varit Linnea Haglund.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
meddelad i
Östersund
2017-04-03

Mål nr F 3063-16

KLAGANDE

1. P T

2. J T

3. K T

4. M T

5. S T

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lantmäteriets beslut 2016-11-16 i ärende nr X15754, fakturor nr. 80688088, 80688089, 80688090, 80688091, och 80688092.

SAKEN

Debitering av förrättningskostnader, X i Söderhamns kommun

DOMSLUT

Med ändring av Lantmäteriets beslut bestämmer mark- och miljödomstolen den totalt debiterbara förrättningskostnaden till 4 201,25 kr vilket ger fakturabeloppet 840,25 kr för respektive överklagad faktura.

Dok.Id 267502

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 90	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Ansökan från klagandena om att upphäva servitut som belastar Söderhamn X inkom till Lantmäterimyndigheten (LM) den 2 november 2015. Klagandena har därefter återkallat ansökan, vilken inkom till LM den 13 oktober 2016. LM har den 16 november 2016 debiterat klagandena för upparbetad förrättningskostnad om sammanlagt 5 920 kr fördelat på fem fakturor.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har yrkat, såvitt uppfattas, att de inte ska betala någon förrättningskostnad och som grund för detta anfört bl.a. följande. I bekräftelse av ansökan från LM angavs att LM skulle kontakta dem när handläggningen påbörjades. Således förstod de att handläggning av ärendet skulle påbörjas först efter att handläggaren hade varit i kontakt med dem. Den 19 september 2016 kom första mailet från förrättningslantmätare (FLM) J E. Han skrev att han har fått deras ansökan och att han hade några frågor innan han fortsatte med förrättningen. De fick ett brev från FLM den 29 september 2016 med i princip samma innehåll, dock hade han ändrat kostnadssumman uppåt. Den 4 oktober 2016 svarade de med mail. De ville inte fortsätta med ärendet, p.g.a. allvarlig insjuknande i familjen, vilket de underrättade handläggaren om. FLM svarade på detta med mail, och det framkom att han redan hade lagt ner tid på ärendet någon timme "för att ta emot och diarieföra ansökan, min första bedömning av ärendet och den kontakten vi har haft, så som brevet och e-posten". De hade ju inte haft någon annan kontakt än att han hade skickat ett mail som framgår ovan och ett brev med samma text som han tidigare mailat och de hade skickat ett mailsvar där de informerade honom om att de inte ville fortsätta med ärendet. FLM skrev i sitt första mail att han hade frågor innan han fortsatte med förrättningen. Således borde han ha väntat på deras svar innan han gjorde någonting. Ändå hade han redan då gjort en hel del arbete, vilket innebar, enligt löpande räkning, 3,7 timmars arbete.

Lantmäteriet har uppgivit bl.a. följande. Klagandena inkom den 19 oktober med en ansökan till Lantmäteriet Fastighetsinskrivning med en begäran om upphävande av officialservitut vilket belastar Söderhamn X. Eftersom

upphävande av officialservitut kräver förrättning vidarebefordrades ansökan den 2 november till Lantmäteriet, Fastighetsbildning för vidare handläggning. Ansökan kom därvid att införas i dagboken varefter bekräftelse på ansökan utsändes till sökanden, via mail, den 15 november 2015. Av bekräftelsen framgår bland annat att ärendet inte fördelats på någon specifik handläggare på grund av hög arbetsbelastning, men att när handläggningen påbörjas, kontakt tas av utsedd förrättningslantmätare. Av bekräftelsen framgår vidare att LM:s kostnader för utfört arbete alltid debiteras och att så sker även för det fall sökanden återtar ansökan.

I skrivelse daterad den 21 september 2016 (liksom i mail daterat den 19 september) förklarar utsedd förrättningslantmätare hur ärendet kommer att hanteras framgent och att han har några frågor till sökanden innan förrättningen fortskrider. Även av denna skrivelse framgår att all nedlagd tid kommer att faktureras. Den 13 oktober 2016 tar LM emot återkallelse av ansökan. LM bekräftar återkallelsen genom följebrev av vilket framgår att förrättningen inställs. Protokoll över beslut om inställd förrättning upprättas. I samband med att förrättningen återkallats och ärendet därefter slutförts utställdes den 16 november 2016 fem fakturor om totalt 5 920 kr motsvarande upplupna förrättningskostnaderna.

En lantmäteriförrättning debiteras antingen enligt löpande räkning (huvudregeln enligt 4 § förordning [1995:1459] om avgifter vid lantmäteriförrättningar) eller till fast pris (5 § samma förordning). Fakturering av kostnaderna har skett med tillämpning av bestämmelserna i 4 §. Överenskommelse om fast pris enligt 5 § har inte träffats. När överenskommelse om fast pris inte träffats beräknas avgiften efter den tid som behövs för handläggningen samt de eventuella andra kostnader för handläggningen vilka myndigheten haft utlägg för. I debiterbar tid ingår därvid all tid som behövts för ärendehandläggningen från det att ansökan kommit in till dess ärendet avslutats och fakturerats. Debitering sker till bestämd taxa.

I ärendet har upparbetats 4,7 timmar. Debiterade timmar fördelar sig enligt följande:

Beredning	3,7 timmar
-----------	------------

Sakägarkontakter	0,5 timmar
Protokoll, beslut	0,5
Totalt	4,7 timmar

När det gäller vilka arbetsmoment som utförts i förevarande fall framgår de bäst i dagboksbladet. Här nedan beskrivs momenten översiktligt. I momentet *Beredning* ingår kontroll, diarietföring och scanning av inkomna handlingar, kontroll av behörighet, prövning av lämplighet enligt gällande lagstiftning mm. Vidare ingår upprättande och utskick av handlingar, fakturering m.m. *Sakägarkontakter* har bestått av brev och mail. I momentet *Protokoll, Beslut* ingår beredning, protokoll och beslut om att ställa in förrättning.

Av till yttrandet bifogat dagboksblad och tidkort framgår det att nedlagd tid från det att ansökan inkom 2015 tills dess ärendet kom att inställas och faktureras (2016) utgör 4,7 timmar. LM önskar understryka följande angående debitering. Så fort ett ärende hanteras av Lantmäteriet Fastighetsbildning upparbetas debiterbar tid. Initialt handlar det om att ärendet diarietförs/ behörighetskontroller genomförs m.m. Utsedd handläggare påbörjar därefter beredning av ärendet, vilket bland annat innefattar inläsning av ansökan och utredning av fastighetsinformation (momentet innefattar bland annat att klargöra vilka fastigheter som berörs av åtgärden). I nu aktuellt ärende har handläggaren ifråga, då ansökan rörde upphävande av servitut, utfört viss utredning i syfte att kunna bedöma förutsättningarna för att genomföra ärendet och planera hur man lämpligast skulle gå vidare. Därefter har handläggaren kontaktat sökanden för att lämna information om ärendets handläggning men också för att ställa frågor av vikt för den fortsatta hanteringen. Skrivningen i bekräftelsebrevet korresponderar således väl med utfallet i ärendet i det att förrättningslantmätaren tagit kontakt med sökanden i samband med att handläggningen påbörjades. Att all nedlagd tid i ärendet debiteras framgår av både bekräftelsebrev och utskick från förrättningslantmätaren.

LM anser att samtliga arbetsinsatser som debiterats i ärendet har varit nödvändiga och att tidsåtgången inte, vare sig som helhet eller för något av de enskilda momenten, varit onormalt hög. Sammantaget anser LM att vad klaganden anför inte utgör skäl att reducera förrättningskostnaden. Handläggningen har skett på ett

korrekt sätt och debiteringen har skett enligt gällande taxa och bestämmelser. LM avstyrker bifall till överklagandet.

DOMSKÄL

Målet har avgjorts utan sammanträde.

I likhet med LM finner mark- och miljödomstolen att det arbete och tid som LM lagt ned i ärendet i samband med ärendets mottagande och diarieföring samt efter att ärendet tilldelats handläggare, FLM J E, har varit nödvändig samt att debiterad kostnad för detta har varit skälig. Dock framgår det av tidkortet att det i maj månad 2016 någon på LM som i tidkortet under ”Resurs” står angiven som ”LINASP”, har fört 1,25 timmar på ärendet under momentet beredning. Denna tid har förts på ärendet fem månader efter att ärendet mottagits och fyra månader innan FLM J E tilldelats ärendet. Det torde enligt domstolens bedömning vara en tid fört på fel ärende. Om det inte är detta så är det enligt domstolens bedömning dubbelarbete som inte är försvarbart att debitera. Timkostnaden för ”LINASP” är enligt tidkortet 1 375 kr.

Den totalt debiterbara förrättningskostnaden ska därför sänkas till 5 920-
(1,25*1 375) = 4 201,25 kr vilket ger fakturabeloppet 840,25 kr för respektive överklagad faktura.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 1** (DV 427)

Överklagande senast den 24 april 2017. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Bennmarker

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Lars-Göran Bennmarker, ordförande, och tekniska rådet Nils Persson.